

Budapestre vonatkozó újságcikk

Oszályozás

614.764

Szerző:

Cím:

Forrás:

Bp.

(Hely)

1929. XII. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Olda)

Hely

Idő

Személy

"1929"

Szemétkrematóriumot kell Budapesten létesíteni!

Minden fővárosi ember átlag naponta 210 kiló háziszemetet termel, ami évente 20.000 vagonnak felel meg — Kitűnő házépítő téglát és útburkoló anyagot lehet készíteni az elégetett szemből

Balló Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója nyilatkozik a szemétegetés problémájáról

Balló Alfréd, a főváros köztisztasági hivatalának kitűnő igazgatója, így nyilatkozott a szemétegetés problémájáról:

— A főváros vezetősége ezidőszert nagy feladatot áll. Gondoskodni kell arról, hogy *mitéve legyen a jövőben a város területén összegyűlt háziszeméttel*. E gond nem lekiesnylendő.

A háziszemét közegészségügyi szempontból veszélyes anyag, annak helyes módon való eltávolítása és ártalmatlanná tétele tehát legelső sorban közegészségügyi kérdés.

Budapest minden egyes lakosa, a csecsemőket is beleértve, évente mintegy 210 kg háziszemetet produkál, vagyis a főváros összes lakossága mintegy 200 millió kg-ot. A főváros területéről tehát évente 20.000 vasúti vagon-rakomány szemetet kell fuvarozni és közegészségügyre ártalmatlanná tenni.

A szemét rontja a levegőt

— Ezidőszert a főváros háziszemétének túlnyomó részét külön e célra szolgáló gőzüzemű vasúton Pestszentlőrinc határába hordjuk ki és ott sík területen egyszerűen dombokba rakjuk, ahol az

nyílt levegőn részben elég, részben pedig elrothad és ezáltal rontja a környék levegőjét és fertőzi a talajt.

Kisebb részét a háziszemétnek magában a fővárosban, mélyen fekvő területek feltöltésére használjuk fel, így pl. Budán a Lágymányoson Albertfalva határában, Óbudán a Római-fürdő környékén, a pesti oldalon pedig a Vizafogó-dűlőben fekvő Dunapartot feltöltjük felszeméttel. Az a szemétnemesség tehát, amelyet magában a fővárosban, mély területek feltöltésére használunk fel, legalább hasznos célt szolgál, de az a szemétnemesség, amelyet óriási költéssel a pezsztentlőrinci szemételepre hordunk ki, nemcsak hogy nem szolgál hasznos célt, hanem ellenkezőleg,

elértékteleníti azokat az egyébként értékes területeket, amelyeket a főváros közvetlen közelében, erősen fejlődő községek közepette a szemét lerakására felhasználnak.

Titokzatos „vulkánok“ Pestszentlőrinc határában

— Ha valaki a *lajosmizsei vasúti vonalon* utazik, mely vasúti vonal a szemételepeket keresztül metszi, esodálkozva látja, hogy jobbra-balra 20–25 méter magas dombok egész sorozata emelkedik ki

az egyébként sík területből. Ezeknek a domboknak némelyike

mintha vulkánikus eredetű volna, füstöl és bűzlik és ezzel már messziről elárulja eredetét.

Pestszentlőrinc határában már mintegy 50–60 holdnyi területet borítanak a szeméthegek. Sok száz ezer vasúti vagon-rakomány budapesti háziszemét van itt felhalmozva, holott annak közvetlen közelében egész csomó emberi település van már. Kispest, Pestszentlőrinc, Pesterzsébet és Soroksárpéteri községek házái veszedelmesen közel jutottak már a szeméthegekhez.

— Már csak aránylag igen rövid idő kell ahhoz, hogy

a háziszemétnek ide való kihordását be kell majd szüntetni,

de beszűntetendő lesz magában a fővárosban is a mély területeknek háziszeméttel való feltöltése, főképpen azért, mert nemsokára nem fogunk találni olyan mélyen fekvő területeket, amelyek feltöltésére a háziszemét alkalmas anyag volna. Háziszeméttel feltölteni csak olyan mélyen fekvő területeket szabad, amelyek előreláthatólag soha, vagy csak évszázadok után kerülnek beépítésre. A háziszeméttel feltöltött terület ugyanis tapasztalat szerint igen hosszú ideig laza és süppedékes, maga a háziszemét, különösen ha vastag rétegben töltik fel, csak igen lassan korhad, korhadás közben pedig süpped. De más oknál fogva sem célszerű háziszeméttel feltöltött területeket beépíteni és ezek megint közegészségügyi vonatkozásúak. A háziszemét korhadása alatt egészségre alkalmas gázok keletkeznek és a talaj is megfertőződik. A háziszemétre épült lakóházak tehát egészségügyi szempontból feltétlenül kifogásolandók.

— A háborúelőtti időkben egyáltalában tiltva volt a háziszemetet a főváros területén feltöltésre felhasználni és csak a háború alatt és utáni nehéz időkben engedték meg azt, hogy legalább olyan területeket, amelyeket sohasem építenek be, háziszeméttel feltölthessünk és ezzel a háziszemétkihordás horribilis költségeit némileg csökkenthessük.

Mi lesz a jövőben?

— Csak két megoldási lehetőség kínálkozik. Az egyik, a fővárostól távolabb fekvő helyen új személtelakodásra alkalmas területet keresni és oda vasutat építeni, a másik, külföldi mintákra a főváros területén

személtelgetőket építeni és azokban a háziszemetet elégetni.

— Akár az első, akár a második megoldást választjuk is, mindkettő óriási pénzáldozatokat fog

— Elsősorban kiválóan jó feltöltési anyag, amelyet már nyugodtan lehet beépítendő területek feltöltésénél használni, mert tiszta és mert nem ülepedik olyan lassan, mint az eredeti háziszemet. Felhasználható továbbá az utak építésénél, a házépítésnél akár mint töltő anyag, akár mint házépítő téglá, vagy mint járdaburkolati lap.

Vannak már városok, mint pl. Barmen, Németországban, ahol a személtelgető salakjából készült téglákkal építik a lakóházakat, még pedig hatósági kényszerrel.

Más városokban a háziszemet-salakból járdaburkolati lapokat és kocsiut burkolásra alkalmas köveket készítenek. Ez utóbbiak gyártása oly tökélyre jutott, hogy alig lehet őket a természetes bazalttól megkülönböztetni.

— A személtelgető azonban még sok más célra is használható, mert a szemet égetése révén keletkező hőenergiát vízmelegítésre, gőz- és elektromos áram termelésére lehet felhasználni. Némely helyen a személtelgetés révén fejlesztett elektromos áramot villagítási célokra és munkagépek hajtására használják fel. Másutt a hővel melegvizet állítanak elő és azzal nagyszabású népfürdőket, úszodákat tartanak üzemben. Legújabbban pedig a távfűtés szolgáltatába állítják a személtelgetőket. Minden jel tehát arra vall, hogy a kérdést aránylag legolesőbb, de mindenesetre a legracionálisabb megoldása a személtelgetés, de persze csak abban az esetben, ha a város szemete tényleg elégethető.

Nem minden város szemetét lehet elégetni

és a tapasztalat azt mutatja, hogy nemesak minden város háziszemete más-más fűtőértékű, hanem egy-egy városban a különböző évszakokban is más-más a háziszemet fűtőértéke.

A pesti szemet nagy fűtőértékű

— Nálunk Budapesten nagy általánosságban a háziszemet elég nagy fűtőértékű, tehát az év legnagyobb részében jó eredménnyel lesz elégethető. Ezt a körülményt bizonyítja ama tény, hogy a pestszent-lőrinci telepen minden technikai segédeszköz nélkül az év legnagyobb részében szabadon ég a szemet, csak igen nagy esőzések idején, ha sok nedvesség éri, alszik el ideig-óráig ez a belső tűz. De sajnos,

van egy évszak, amikor kérdéses, hogy az akkor keletkezett háziszemetünk égni fog-e vagy sem és ez a nyári dinnye- és kukorica-szezon.

Sohol a világon nem fogyaszt a közönség annyi dinnyét és kukoricát, mint Budapesten. A dinnyehéj és kukoricaesutka pedig mind a háziszeméltelbe kerül. E két anyag óriási víztartalmánál fogva alig égethető el, sőt az összegyűjtés alatt átnedvesítik a háziszeméltelnek többi, egyébként száraz és égethető alkotórészeit is. Laboratoriumi kísérleteink azt mutatják, hogy ebben az évszakban a budapesti háziszeméltel még akkora hőfejlesztő képessége sincs, mint amekkorára szükséges a saját nedvességtartalmának elpárologtatásához. Ilyenkor tehát az elégetés valószínűleg csak úgy lesz lehetséges, ha a háziszeméltelhez elégetés előtt bizonyos mennyiségű nemesebb tüzelőanyagot, szenet és kokszt keverünk hozzá, ami azonban az éltelés műveletét nagyon megrálgítja.

igényelni. Véleményem szerint a beruházási költség az utóbbi eljárásnál, a személtelgetők építésénél talán valamivel kisebb lesz. De nem ez itt a döntő momentum. A döntő momentum az, hogy

a személtelgetés révén igen hosszú időkre radikálisan lehet a kérdést megoldani, míg a személtelrakás eljárása újonnan szerzendő területekkel ismét csak ideig-óráig oldjuk meg a kérdést,

addig amíg ezek az új területek megint megtelenek. Ez esetben a probléma újra felszínre kerül, még nagyobb költséggel és még kedvezőtlenebb feltételekkel újból megoldandó és mindig újabb és újabb áldozatokat kíván. Ezzel szemben a személtelgető telepek, rendszeres kezelés és fentartás mellett és legfeljebb a lakosság szaporodásával arányos kibővítések révén, beláthatatlan ideig feltelenek meg rendeltetésüknek, tehát korántsem kívánnak annyi újabb tőkebefektetést, mint a személtelrakodótelepek létesítése.

— Igaz ugyan, hogy a személtelgetés részben oldja meg a kérdést, mert csak részben semmisíti meg a háziszemetet. A személtelgetés után ugyanis a háziszeméltelnek súlyban mintegy felére, terjedelemben pedig mintegy harmadrésze salak alakjában visszamarad és ezt a tetemes salakmennyiséget a személtelgető telepről rendszeresen el kell távolítani. Nem szabad elfelejteni azonban, hogy ez a salak egy már teljesen tiszta, minden szerves anyagtól mentes, tehát az egészségre teljesen ártalmatlan anyag, amelyet a város területén számtalan célra fel lehet használni.

— Az első tennivaló tehát — amit a főváros vezetősége már el is határozott —

egy próba személtelgető-telep sürgős felépítése.

hogy megállapíthassuk azt, vajjon a budapesti háziszemet a különböző évszakokban milyen eredménnyel égethető el, hogy az egész eljárás rentabilis-e és egyáltalában, hogy ez a legtökéletesebbnek ígérkező eljárás a fővárosban alkalmazható-e, vagy sem?

irgy

ely

ő

zemély

elyszám

Szekesi